

Spis treści

Od autora – usprawiedliwienie II wydania	7
Wstęp	11
Tło polskiej polityki społecznej	11
1. Polityka społeczna jako działalność i jako dyscyplina naukowa	19
1.1. Geneza polityki społecznej	19
1.2. Nauka wobec konfliktu kapitał – praca	20
1.3. Pojęcie <i>polityka społeczna</i> w Polsce do II wojny światowej	21
1.4. Warszawska szkoła polityki społecznej	25
♦ Instytut Gospodarstwa Społecznego (1920-1944) – opcja socjalistyczna	25
♦ Polskie Towarzystwo Polityki Społecznej w latach 1924-1948	
– opcja środowiskowa	29
♦ Instytut Spraw Społecznych (1931-1939) – opcja ministerialna	36
2. Teoretycy polskiej polityki społecznej do II wojny światowej	44
2.1. Nurt socjalistyczny	44
♦ Socjalizm bezpieczeństwa E. Abramowskiego	44
♦ Reformizm Z. Daszyńskiej-Golińskiej	46
♦ Socjalizm gminny K. Krzeczковского	48
2.2. Nurt liberalny – szkoła wileńska i krakowska	50
♦ Empiryzm W. Zawadzkiego	50
♦ Paternalizm A. Heydla	55
♦ Demokratyzacja polityki społecznej F. Zweiga	56
2.3. Nurt narodowy	59
♦ Kwestie społeczne S. Głabińskiego (1913r.)	59
♦ Kwestia robotnicza R. Dmowskiego	61
2.4. Nurt agraryzmu – S. Miłkowski i W. Bronikowski	62
2.5. Nurt konserwatyzmu	65
2.6. Nurt katolicyzmu społecznego – prekursorzy i teoretycy	72
Podmiotowość robotników wg A. Szymańskiego i A. Wóycickiego	75
Proletaryzm	77
Akcja Katolicka	77
Etyka pracy wg S. Wyszyńskiego	78
Podsumowanie	79
3. Polityka społeczna w programach lat okupacji (1939-1944)	80
3.1. W poszukiwaniu nowego ładu	80
3.2. Koncepcje lewicowe	80
3.3. Koncepcje narodowe	81
3.4. Koncepcje chadeckie	84
3.5. Koncepcje agrarne	85
4. Nauka o polityce społecznej po II wojnie światowej	87
4.1. Klasyfikacja teorii wg S. Grzybowskiego	87
4.2. Nauka o polityce społecznej lat stalinizmu	89
4.3. Nauka o polityce społecznej po 1957 – nowe podejścia i definicje	90
4.4. Nauka o polityce społecznej po 1989 – kontekst gospodarki rynkowej	96
4.5. Polityka społeczna w systemie nauk	102
4.6. Prekursorzy w nauce o polityce społecznej	107
4.7. Podsumowanie	113
5. Państwo praw i zobowiązań socjalnych	115
5.1. Komponenty państwa opiekuńczego	115
5.2. Zatrudnienie jako socjalna funkcja państwa opiekuńczego	116
Kwestia bezrobocia	116
Młodzież i praca	126
Konkluzje	128
5.3. Edukacja jako socjalna funkcja państwa opiekuńczego	129
5.4. Zabezpieczenie społeczne jako socjalna funkcja państwa opiekuńczego	138
Ochrona zdrowia	139
Stara choroba – alkoholizm	145
Nowa choroba – AIDS	147

Narkomania.....	149
Pomoc społeczna.....	150
Osoby niepełnosprawne	154
Osoby starsze	160
Przestępczość	166
Opiekun społeczny – pracownik socjalny	169
5.5. Mieszkalnictwo jako socjalna funkcja państwa opiekuńczego	170
Diagnoza mieszkalnictwa.....	172
Bezdomni	180
5.6. Instrumenty prawne	182
Konstytucja jako zbiór praw i obowiązków	182
Ustawy socjalne.....	190
5.7. Podmioty polityki społecznej.....	192
Podmioty ustawodawcze – Sejm i Senat	192
Podmioty wykonawcze	195
Prezes Rady Ministrów	195
(Rządowe) Narodowe Centrum Studiów Strategicznych	196
Minister Finansów	198
Ministerstwo (Pracy i) Opieki Społecznej	199
Ministrowie: Gospodarki i Pracy oraz Polityki Społecznej	202
Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	205
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	206
Minister Edukacji Narodowej i Sportu	207
Minister Sprawiedliwości	208
Minister Zdrowia	209
Podmioty kontrolne polityki społecznej	211
Najwyższa Izba Kontroli – NIK.....	211
Rzecznik Praw Obywatelskich.....	213
Rzecznik Praw Dziecka	217
Państwowa Inspekcja Pracy	219
Podmioty sądownicze	221
Sądy pracy i ubezpieczeń społecznych	221
Sądy rodzinno-opiekuńcze.....	222
5.8. Instrumenty finansowe polityki społecznej.....	224
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	226
Fundusz Pracy	227
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	232
Fundusz Rezerwy Demograficznej (FRD).....	234
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	235
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.....	241
Fundusz Alimentacyjny (do 2001r.) i zmiany ustawowe.....	242
Państwowy Fundusz Kombatanów.....	243
Krajowy Fundusz Mieszkaniowy	244
6. Niepubliczne podmioty polityki społecznej.....	249
7. Prognoza polskiej polityki społecznej	253
7.1. Ograniczenia w prognozowaniu	253
7.2. Prognozowanie poprzez scenariusze	255
7.3. Warunki prognozowania scenariuszy	256
7.4. Zmiana ustroju jako przesłanka do prognozowania	257
7.5. Scenariusze polityki społecznej.....	259
7.6. Scenariusz liberalny	262
7.7. Scenariusz neoliberalny (liberalizm socjalny).....	264
7.8. Scenariusz neosolidarności społecznej.....	268
7.9. Zakończenie – jaki wybór?.....	270
BIBLIOGRAFIA	275
WYKAZ KONWENCJI MOP, ratyfikowanych przez Polskę.....	284
INDEKS NAZWISK	289
ANEKS STATYSTYCZNY	293
Spis wykresów, tablic, schematów i fotografii	350